

Sygn. akt VIII U 467/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Trybulec-Czernek

Protokolant: st. sekr. sądowy Barbara Urmańska

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2013 r. w Gdańsku

sprawy **G. S.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do renty socjalnej

na skutek odwołania G. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 27 lutego 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonej G. S. prawo do renty socjalnej od dnia 1 stycznia 2013 roku na stałe i stwierdza, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

/na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VIII U 467/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. decyzją z dnia 27 lutego 2013 roku odmówił ubezpieczonej G. S. prawa do renty socjalnej, albowiem całkowita niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia jak też w czasie nauki, czyli w okresie do 30 kwietnia 1984 roku.

Od powyższej decyzji odwołanie złożyła ubezpieczona wnosząc o przyznanie jej prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu wskazała, iż w jej ocenie niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem przez nią 18 roku życia.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn wskazanych w zaskarżonej decyzji wskazując jednocześnie, iż całkowita niezdolność do pracy powstała od daty złożenia wniosku, tj. 15 stycznia 2013 roku.

Sąd ustalił, co następuje:

G. S. urodziła się w (...). Z wykształcenia jest krawcem i w tym zawodzie dotychczas pracowała.

G. S. ukończyła naukę w dniu 30 kwietnia 1984 roku.

/okoliczność bezsporna/

Orzeczeniem Powiatowego Zespołu ds. niepełnosprawności w G. z dnia 24 października 2012 roku zaliczono ubezpieczoną do znacznego stopnia niepełnosprawności do 31 października 2015 roku.

/okoliczności bezsporne/

W dniu 15 stycznia 2013 roku G. S. złożyła wniosek o ustalenie prawa do renty socjalnej.

Orzeczeniem z dnia 30 stycznia 2013 roku Lekarz Orzecznik ZUS uznał ubezpieczoną za całkowicie niezdolną do pracy i stwierdził, że stwierdzona niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym od urodzenia do 30 kwietnia 1984 roku, tj. do ukończenia nauki.

Ubezpieczona złożyła sprzeciw od powyższego orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS, w wyniku czego została poddana badaniu przez Komisję Lekarską ZUS.

Orzeczeniem z dnia 22 lutego 2013 roku Komisja Lekarska uznała ubezpieczoną za całkowicie niezdolną do pracy od daty złożenia wniosku.

Decyzją z dnia 27 lutego 2013 roku pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do renty socjalnej.

/dowody: wniosek – k. 1 akt ubezpieczeniowych; decyzja k. 11 akt ubezpieczeniowych; orzeczenie Lekarza Orzecznika k. 5 dokumentacji lekarskiej; orzeczenie Komisji Lekarskiej k. 12 – 13 dokumentacji lekarskiej/

Biegły sądowy neurolog rozpoznał u ubezpieczonej chorobę Huntingtona.

G. S. jest całkowicie niezdolna do pracy na stałe a przyczyna naruszenia sprawności organizmu istniała przed dniem ukończenia przez ubezpieczoną nauki, tj. przed dniem 30 kwietnia 1984 roku.

/dowody: opinia biegłego neurologa k. 24 – 25, 30, 46, 62/

Powyższy stan faktyczny Sąd oparł na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w tym w szczególności na podstawie akt rentowych, którym jako dokumentom urzędowym, sporządzonym w przepisanej formie przez powołane do tego organy należało dać wiarę co do tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone oraz na podstawie opinii biegłych sądowych, których prawdziwość nie była kwestionowana przez żadną ze stron, wobec czego tym bardziej, nie budziła wątpliwości Sądu. Sąd oparł się ponadto na opiniach biegłych sądowych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej jako zasadne zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz. 1268 ze zm.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Zgodnie z ust. 2 osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

- 1) renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- 2) renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Stosownie do treści art. 5 powołanej ustawy o rencie socjalnej, ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje obecnie lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej "lekarzem orzecznikiem", na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Zgodnie z art. 12 ust. 2 powołanej ustawy osobą całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy.

Celem ustalenia, czy stan zdrowia strony czyni ubezpieczoną całkowicie niezdolną do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub do momentu jej ukończenia, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu neurologii. W tym miejscu wskazać jednakże należy, iż jako wiążące uznać należy ostatecznie wnioski wysnute przez biegłą, która po ustosunkowaniu się do zarzutów ubezpieczonej i ponownym przeanalizowaniu dokumentacji medycznej stwierdziła, iż pierwotne wnioski przez nią wysnute uznać należy za wadliwe.

Biegły neurolog w swej opinii wskazał, iż ubezpieczona cierpi na chorobę Huntingtona, a więc chorobę zwyrodnieniową ośrodkowego układu nerwowego, która to choroba jest chorobą postępującą i uwarunkowaną genetycznie. Funkcje ruchowe w zakresie czynności rąk, utrzymywania postawy i chodu są zaburzone ruchami mimowolnymi o charakterze pływawiczym oraz charakteryzuje się zmiennym napięciem mięśniowym. Dochodzi również do zaburzenia czynności psychicznych. Biegła ostatecznie stwierdziła, iż naruszenie sprawności organizmu, które spowodowało całkowitą niezdolność do pracy ubezpieczonej powstało już w życiu płodowym ubezpieczonej. Świadczy o tym w szczególności przeprowadzone badanie DNA, dzięki któremu wykryto u ubezpieczonej nieprawidłowy genotyp i stwierdzono mutację w genie HTT. Tym samym nie ulega wątpliwości, iż do naruszenia sprawności organizmu powstało znacznie wcześniej niż w dniu 30 kwietnia 1984 roku, albowiem już w trakcie życia płodowego.

W ocenie Sądu opinia ta jest miarodajna, wnioski (poza pierwotnym wnioskiem biegłego neurologa) w niej wysnute logiczne i właściwe, a ich uzasadnienie jest wyczerpujące i przekonywujące, a nadto zostało w niej zaprezentowane stanowisko specjalisty w swej dziedzinie, które przedstawione zostało po wcześniejszej analizie dokumentacji medycznej oraz badaniu ubezpieczonej. Z treści opinii biegłego neurologa jednoznacznie wynika, iż ubezpieczona jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, a niezdolność ta z przyczyn podanych powyżej, powstała przed ukończeniem przez ubezpieczoną nauki.

Zważyć w tym miejscu należy, iż specyfika oceny dowodu z opinii biegłych wyraża się z tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez Sąd, w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Kryteria oceny tego dowodu stanowią również: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanych w nich stanowisk oraz stopień stanowczości wyrażonych w nich ocen. Wskazać należy, iż biegły wyraził swoją opinię mając na uwadze zarówno wykształcenie ubezpieczonej jak i jej zdolność do podjęcia zatrudnienia oraz odnalezienia się na rynku pracy.

W tym miejscu wskazać należy, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych zakwestionował opinię biegłego neurologa w części w jakiej biegła uznała, iż naruszenie sprawności organizmu istniało przed 30 kwietnia 1984 roku. W tym zakresie wskazał, iż ani przed ukończeniem przez ubezpieczoną 18 roku życia ani w okresie nauki nie stwierdzono klinicznych objawów schorzenia. Jednakże biegła ustosunkowując się do powyższego zarzutu wskazała, iż rozwinięcie się choroby Huntingtona nie stanowi początku jej zachorowania. Biegła wskazała, że początek choroby Huntingtona wyprzedza w czasie pojawienie się klinicznych objawów. Niedobór specyficznych aminokwasów oraz zmniejszenie się liczby nerwowych receptorów doprowadza do postępującego zaniku jąder podkorowych i kory mózgowej przebiegających klinicznie bezobjawowo. Dopiero znacznie zaawansowana destrukcja ośrodkowego układu nerwowego możliwa

jest do uchwycenia badaniem klinicznym i funkcjonalnym. Osoba dziedzicząca zmutowany gen HTT jest chora na płasawicę przewlekłą postępującą Huntingtona. Przebieg choroby jest zdeterminowany a znaczne naruszenie sprawności organizmu jest nieuchronne. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponownie nie zgodził się z wnioskami biegłej jednakże tym razem ograniczając się do podtrzymania wcześniejszych zastrzeżeń i to pomimo merytorycznego ustosunkowania się do nich przez biegłą. Tym samym w ocenie Sąd zastrzeżenia organu rentowego uznać należy w tym momencie za bezpodstawną polemikę z prawidłowymi wnioskami biegłego neurologa.

Podkreślić przy tym należy, że przy ocenie niezdolności do pracy w myśl art. 12 ustawy emerytalnej o tej niezdolności nie przesądza wyłącznie ocena medyczna stwierdzająca występowanie określonych jednostek chorobowych i ich wpływ na funkcjonowanie organizmu człowieka, tylko decydujące znaczenie ma ocena prawna dokonana w oparciu o okoliczności natury medycznej i okoliczności innej natury, w tym zwłaszcza poziom kwalifikacji ubezpieczonego, możliwości zarobkowania w zakresie tych kwalifikacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje. (por: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13.10.20009 r. w sprawie UK 106/09 , opub. LEX nr 558589). Natomiast w wyroku z dnia 8 grudnia 2000 r. w sprawie II UKN 134/00 OSNAPiUS 2002 nr 15, poz. 369 Sąd Najwyższy wskazał, że przesłanka niezdolności do jakiegokolwiek pracy odnosi się do każdego zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu (por. także wyrok SN z dnia 7 września 1979 r., II URN 111/79 (PiZS 1981, nr 1).

Mając na uwadze powyższe ustalenia oraz dyspozycję art. 12 ust. 2 powołanej ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych należy stwierdzić, że ubezpieczona G. S. spełniła podstawową przesłankę konieczną dla przyznania jej renty socjalnej jaką jest istnienie całkowitej niezdolności do pracy, która powstała przed ukończeniem przez nią nauki.

W tym miejscu wskazać także należy, iż Sąd wziął pod uwagę orzeczenie o niepełnosprawności strony, jednakże nie ma ono zasadniczego znaczenia dla orzeczenia o jej całkowitej niezdolności do pracy. Przedmiotem sporu jest bowiem niezdolność do pracy w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wiąże zaliczenie do stopnia niepełnosprawności z niezdolnością do wykonywania zatrudnienia, a nie z niezdolnością do pracy. Niepełnosprawność oznacza nie tylko naruszenie sprawności organizmu, ale również utrudnienie, ograniczenie bądź niemożność wypełniania ról społecznych jako elementu uczestnictwa w życiu społecznym (vide: wyrok SN z 20.08.2003 r. II UK 386/02, OSNP 2004/12/213). Podkreślenia nadto wymaga, że nie każda osoba niepełnosprawna jest osobą niezdolną do pracy (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23.06.2006r., sygn. akt III AUa 1493/05, Pr. Pracy 2006/11/43). Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w całości podziela stanowisko zajęte w wyżej wymienionych wyrokach przez Sąd Najwyższy, jak i Sąd Apelacyjny w Łodzi i w związku z nimi zaświadczenie o stopniu niepełnosprawności nie może mieć charakteru przesądzającego sporne zagadnienie.

W konkluzji z przytoczonych wyżej względów Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w zw. z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał A. P. prawo do renty socjalnej w okresie od 1 lutego 2013 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku.

Sędzia SO Elżbieta Trybulec – Czernek